



Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Херсонської області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2019 року



*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Херсонської області в IV кварталі 2019 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Херсонської області у IV кварталі 2019 року свідчать, що респонденти високо оцінюють перспективи економічного зростання в Україні та розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Водночас прогнозується посилення інфляційних та девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** високими темпами: баланс відповідей – 50.0% (у попередньому кварталі – 25.0%) (графік 1), у цілому по Україні – 21.9%;
- **прискорення зростання цін на споживчі товари та послуги:** половина респондентів очікує інфляцію до 7.5% (у попередньому кварталі – 58.3%), у цілому по Україні – 53.8%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 75.0% респондентів (у попередньому кварталі – 58.3%), у цілому по Україні – 70.7%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств** високими темпами: баланс відповідей – 30.8% (у III кварталі 2019 року – 33.3%), у цілому по Україні – 18.6% (таблиця);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 7.7% (у цілому по Україні – 23.5%), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 33.3% (у цілому по Україні – 20.6%);
- **зростання інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 25.0% (у III кварталі 2019 року – 18.2%). Обсяг видатків на виконання будівельних робіт залишиться без змін: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 9.1%). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 14.7% та 4.7% відповідно;
- **незмінну кількість працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.3%) (графік 4). У цілому по Україні очікується скорочення кількості працівників – «мінус» 1.6%;
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва** нижчими темпами: баланси відповідей – 83.3% та 66.7% відповідно (у попередньому кварталі – 90.9% та 72.7% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть вартість трудових ресурсів, ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **повільніше зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 66.7% та 61.5% відповідно (у III кварталі 2019 року – 72.7% та 66.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше **обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво** надмірний податковий тиск та занадто високі ціни на сировину та матеріали (оцінки впливу зросли) (графік 5).

Послабились очікування щодо збільшення потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Половина респондентів, яка планує брати банківські кредити, надає перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали значно жорсткішими (графік 9). Високі ставки за кредитами – основний стримуючий фактор залучення кредитних ресурсів. За оцінками респондентів, значно посилюється вплив коливання курсу гривні до іноземних валют (графік 10).

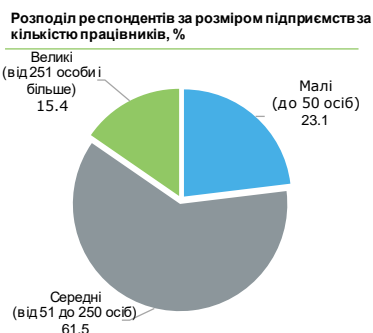
84.6% респондентів зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 96.4%).

Довідково:

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

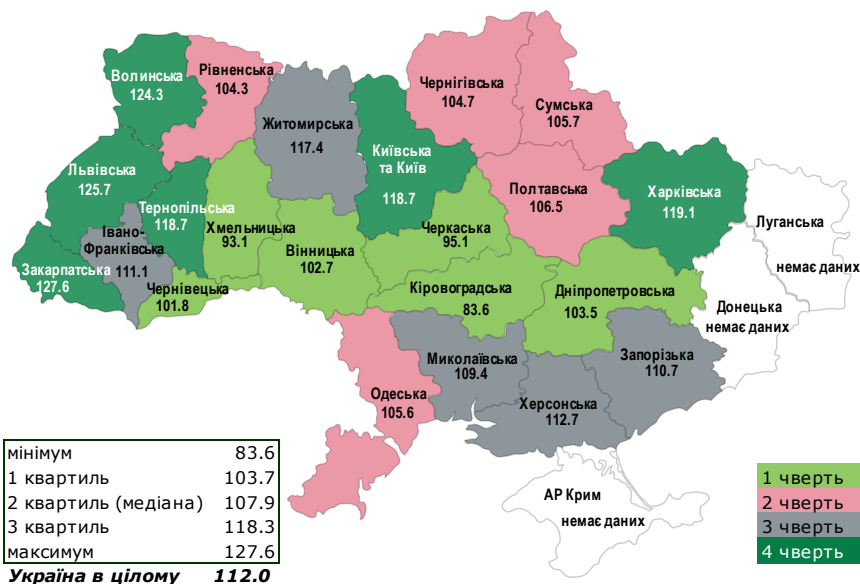
- **поточний фінансово-економічний стан** залишається **задовільним** третій квартал поспіль: баланс відповідей – 0.0%, у цілому по Україні оцінки позитивні – 6.1%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** значно **нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 83.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 14.3%);
- **дефіцит вільних виробничих потужностей зріс:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у III кварталі 2019 року – «мінус» 18.2%).

Паспорт вибірки^{1,2}



- період проведення – 07–27 листопада 2019 року
- опитано всього – 13 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %



*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Херсонської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2018 р.	I кв. 2019 р.	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.
фінансово-економічного стану	7.7	23.1	18.2	33.3	30.8
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	0.0	23.1	16.7	16.7	7.7
інвестиційних витрат на проведення будівельних робіт	20.0	0.0	-18.2	9.1	0.0
інвестиційних витрат на машини, обладнання та інвентар	41.7	7.7	8.3	18.2	25.0
кількості працівників	-21.4	-23.1	0.0	-8.3	0.0

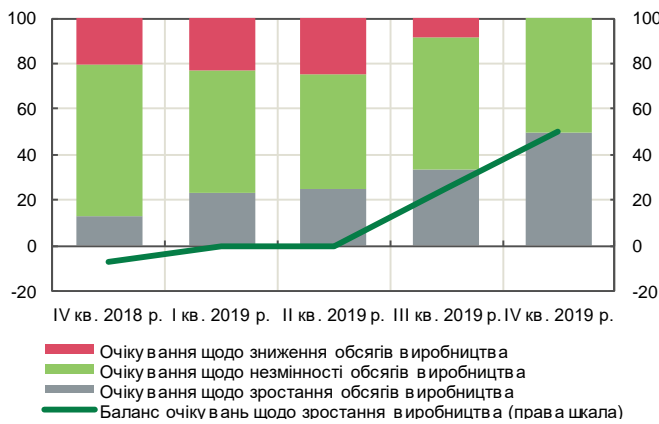
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

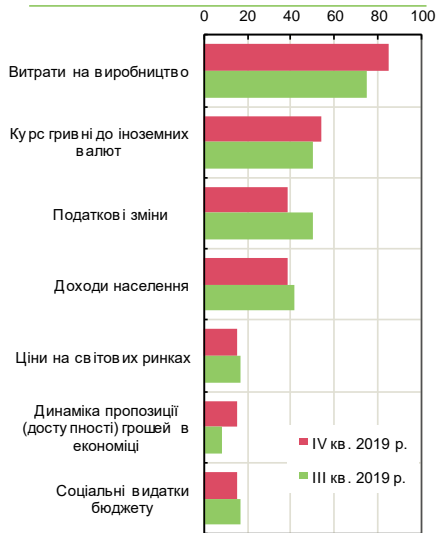
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей



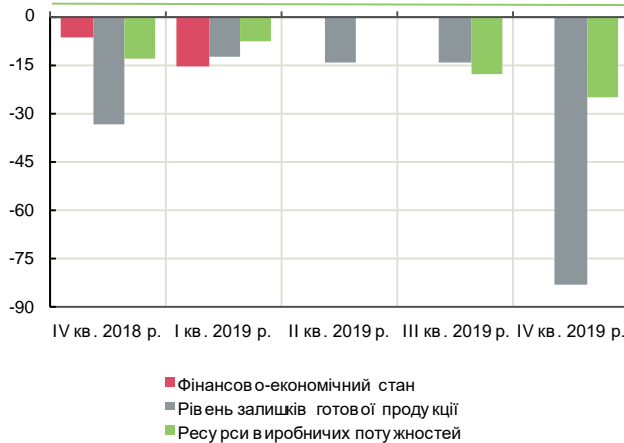
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей



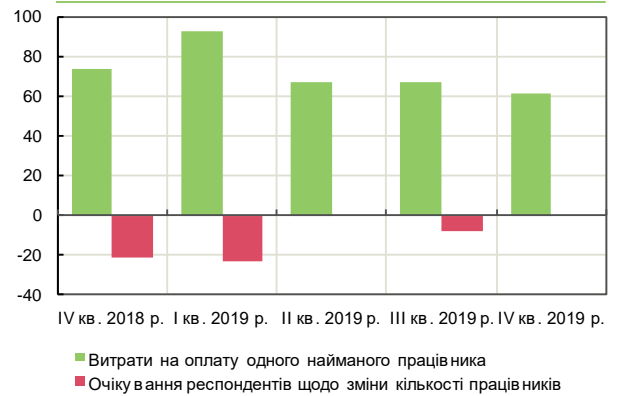
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей



Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей



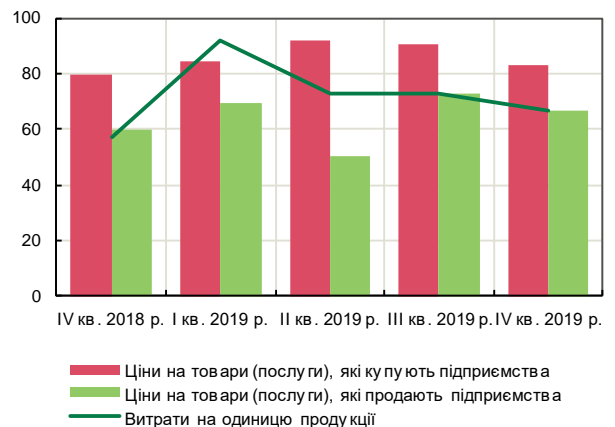
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей



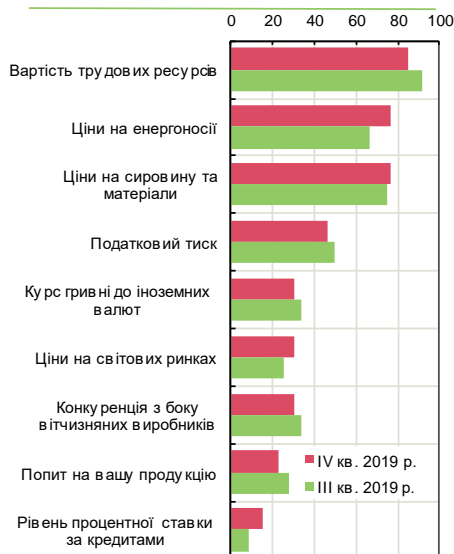
Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей



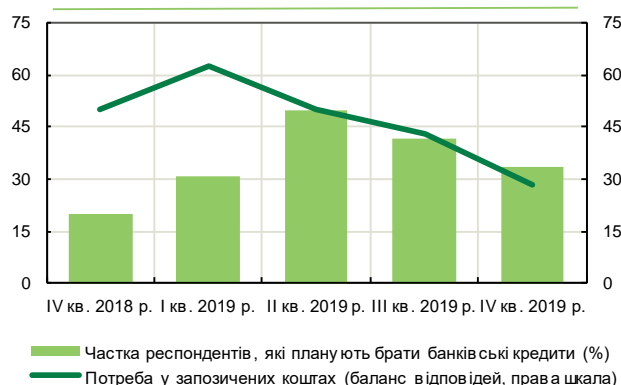
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей



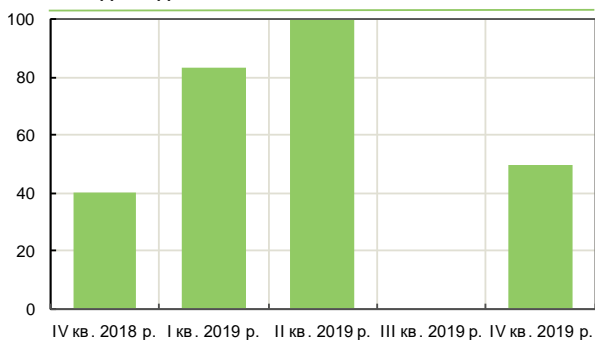
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей



Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*



*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей



Додаток

Основні показники соціально-економічного розвитку Херсонської області в 2014 – 2019 рр.

в відсотках до відповідного періоду попереднього року, якщо не зазначено інше

№ з/п	Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.																		
							січень	січень - лютий	січень - березень	січень - квітень	січень - травень	січень - червень	січень - липень	січень - серпень	січень - вересень	січень - жовтень	січень - листопад								
1	Індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту (у цінах попереднього року, у відсотках)	99.7	98.7	102.8	100.8	100.6 ²			
2	Індекс промислової продукції	96.4	98.1	102.0	103.2	101.1	105.0	103.6	104.4	105.5	105.6	104.6	105.3	104.1	104.6	103.5	103.6	103.5	103.6	103.6	103.6	103.6	103.6		
3	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	72.2	161.5	123.9	73.3	88.0	1388.4	925.2	439.6	373.8	296.7	242.0	191.3	161.3	161.3	161.3	161.3	161.3	161.3	161.3	161.3	
4	Переробна промисловість	98.0	99.0	101.2	101.2	95.1	101.0	99.9	98.7	99.3	98.8	96.6	96.7	96.0	96.6	96.5	96.6	96.5	96.6	96.5	96.6	96.5	96.6	96.6	
5	Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	115.3	97.6	95.4	98.1	93.9	104.3	104.8	101.1	100.7	100.6	98.5	98.5	97.8	99.2	99.2	99.2	99.2	99.2	99.2	99.2	99.2	99.2	99.5	
6	Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	37.5	127.6	100.1	136.0	75.4	143.4	75.9	68.5	86.9	84.7	108.8	105.2	101.0	111.1	103.6	96.0	96.0	96.0	96.0	96.0	96.0	96.0	96.0	96.0
7	Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	95.2	80.4	95.2	109.3	110.4	118.0	114.0	113.1	115.7	115.5	113.7	114.8	113.3	111.4	111.4	108.8	108.8	108.8	108.8	108.8	108.8	108.8	108.8	108.8
8	Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
9	Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	118.6	82.0	119.9	163.5	119.5	70.2	93.0	126.5	122.2	112.6	105.6	102.2	104.2	103.3	106.9	106.9	106.9	106.9	106.9	106.9	106.9	106.9	106.9	106.9
10	Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	86.2	104.7	122.6	113.4	103.9	98.4	107.5	119.2	119.1	115.4	110.6	111.1	110.3	110.2	108.6	106.8	106.8	106.8	106.8	106.8	106.8	106.8	106.8	106.8
11	Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	101.4	116.3	87.3	102.3	84.8	107.2	97.2	108.2	122.4	119.6	109.4	109.5	103.0	98.3	97.9	97.0	97.0	97.0	97.0	97.0	97.0	97.0	97.0	97.0
12	Машинобудування, крім ремонту та монтажу машин і устаткування	66.2	70.2	132.4	102.0	93.4	100.8	89.1	79.6	75.9	73.2	72.0	71.4	71.9	71.7	71.8	73.4	73.4	73.4	73.4	73.4	73.4	73.4	73.4	73.4
13	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційного повітря	91.5	91.5	103.6	114.0	123.3	115.1	112.5	117.0	118.5	119.6	122.2	123.6	121.0	122.8	120.2	121.1	121.1	121.1	121.1	121.1	121.1	121.1	121.1	121.1
14	Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва	105.1	105.0	103.7	99.6	100.5	94.1	96.2	93.7	92.9	92.1	96.7	107.6	107.7	107.2	103.0	102.2	102.2	102.2	102.2	102.2	102.2	102.2	102.2	102.2
15	Індекс будівельної продукції	72.6	93.8	113.8	134.6	98.7	88.9	92.8	107.1	154.3	154.5	147.8	159.6	142.2	138.2	144.7	141.1	141.1	141.1	141.1	141.1	141.1	141.1	141.1	141.1
16	Вантажоборот	92.9	100.8	101.3	102.4	98.6	142.0	121.2	123.9	125.8	119.3	117.7	116.1	114.8	113.6	112.2	108.7	108.7	108.7	108.7	108.7	108.7	108.7	108.7	108.7
17	Пасажироборот	95.4	88.9	103.2	84.8	72.9	80.1	90.0	95.9	97.7	99.3	100.6	101.5	102.4	103.4	103.6	103.3	103.3	103.3	103.3	103.3	103.3	103.3	103.3	103.3
18	Індекс фізичного обсягу обороту роздрібно торгівлі (у порівняльних цінах, у відсотках)	97.1	86.1	103.0	110.1	104.8	104.3	106.3	108.0	106.9	102.1	102.5	102.3	102.1	102.2	102.4	102.6	102.6	102.6	102.6	102.6	102.6	102.6	102.6	102.6
19	Фінансові результати великих та середніх підприємств до оподаткування (млн грн) ³	-2500.6	2378.9	3748.5	4040.1	494.2
20	Індекс капітальних інвестицій	86.1	119.4	135.8	150.7	89.3	236.3	168.5	144.2
21	Індекс споживчих цін (порівняно з груднем попереднього року)	124.1	145.8	112.8	114.4	109.5	101.1	101.5	102.8	104.6	105.1	104.3	103.1	103.0	103.3	104.0	103.7	103.7	103.7	103.7	103.7	103.7	103.7	103.7	103.7
22	Реальні наявні доходи	85.2	89.2	102.9	107.5	107.9 ²
23	Індекс реальної зарплатної плати	94.5	78.3	112.7	123.3	109.5	108.1	107.6	108.4	108.0	107.3	107.3	107.3	107.0	107.1	107.1	107.3	107.3	107.3	107.3	107.3	107.3	107.3	107.3	107.3
24	Навантаження на одне вільне робоче місце на кінець періоду (осіб)	27	35	28	24	20	15	10	6	7	4	4	4	3	4	3	6	6	6	6	6	6	6	6	6

¹ Інформація конфіденційна згідно із Законом України "Про державну статистику".

² Попередні дані.

³ Дані наведено без урахування результатів діяльності банків та сільськогосподарських підприємств, які займаються рослинництвом, тваринництвом та змішаним сільським господарством. Інформація по зазначених підприємствах враховується тільки в даних за рік.

Дані за рік включають фінансові результати великих, середніх, малих та мікропідприємств.

Джерело: Державна служба статистики України.

Умовні позначення:

Крапки (...) - відомостей немає.

Тире (-) - подій не було.